

Dosarul nr. 2ra-1058/18

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani – D. Dulghieru,
Instanța de apel: CA Chișinău – L. Bulgac, G. Dașchevici, S. Gîrbu,

DECIZIE

04 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Iuliana Oprea
Dumitru Visternicean
Luiza Gafton
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Andrei Racu,
în cauza civilă la acțiunea lui Andrei Racu împotriva Ministerului Justiției cu
privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a
hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral, încasarea dobânzii de
întârziere,

împotriva deciziei din data de 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău,
prin care s-au admis apelurile, s-a casat hotărârea din data de 05 iulie 2017 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu emiterea unei noi hotărâri privind
respingerea acțiunii,

constată:

La 22 martie 2017 Andrei Racu a depus cerere de chemare în judecată, cu
concretizările ulterioare, împotriva Ministerului Justiției, prin care a solicitat
constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii
judecătorești, acordarea unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul
reparării prejudiciului moral în mărime de 12 000 lei și a prejudiciului material în
mărime de 1 338,91 lei. (f.d. 3-5, 35, 57-58)

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin decizia Curții de Apel
Chișinău din 07 decembrie 2016 s-a casat hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun.
Chișinău din 22 iulie 2016, s-a emis o nouă hotărâre privind încasarea în beneficiul
lui Andrei Racu a prejudiciului moral în mărime de 15 000 lei pentru încălcarea
dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei civile la acțiunea lui împotriva
Comisiei de licențiere a profesiei de avocat de pe lângă Ministerul Justiției privind
contestarea hotărârii, admiterea în profesia de avocat, repararea prejudiciului
material și moral.

Ulterior, în baza deciziei instanței de apel din data de 07 decembrie 2016
Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău a emis titlul executoriu privind repararea

prejudiciului moral în mărime de 15 000 lei, care a fost transmis Ministerului Justiției pentru executare.

Andrei Racu a mai menționat că potrivit hotărârii Curții Constituționale din 17 noiembrie 2016, hotărârile judecătorești pronunțate în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 urmează a fi executate neîntârziat și nu mai târziu de trei luni de la data rămânerii hotărârii definitive, la caz hotărârea urma a fi executată cel târziu către data de 07 martie 2017.

În aceste circumstanțe Andrei Racu a indicat că la data depunerii prezentei acțiuni 22 martie 2017 decizia Curții de Apel Chișinău din data de 07 decembrie 2016 nu a fost executată. Mai mult, titlul executoriu a fost expediat Ministerului Justiției, prin urmare acesta s-a aflat în imposibilitatea de a depune acest document pentru executare benevolă, dar și pentru executare silită.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05 iulie 2017 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată, s-a constatat faptul încălcării dreptului lui Andrei Racu la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții de Apel Chișinău 07 decembrie 2016, s-a încasat de la bugetul de stat în beneficiul lui Andrei Racu prejudiciul moral în mărime de 3 000 (trei mii) lei, cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, în rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca fiind neîntemeiată. S-a încasat de la bugetul de stat în beneficiul lui Andrei Racu cheltuielile de asistență juridică în mărime de 500 lei. (f.d. 90, 93-100)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 25 ianuarie 2018 a admis apelurile declarate de către Andrei Racu și Ministerul Justiției, a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05 iulie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată. (f.d. 169-170, 171-179)

Împotriva deciziei instanței de apel, la data de 13 aprilie 2018 Andrei Racu a depus recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretențiilor înaintate în acțiune, iar în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs, remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel. (f.d. 182-186)

În motivarea recursului recurentul Andrei Racu a indicat că decizia instanței de apel este una ambiguă, adoptată cu încălcarea esențială și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Mai mult, concluziile instanței de apel din partea motivată a deciziei privind respingerea apelului și din partea dispozitivă privind admiterea apelului sunt în contradicție.

Totodată, instanța de apel deși în partea dispozitivă a admis apelul declarat de Andrei Racu, a casat hotărârea primei instanțe adoptând o hotărâre nouă prin care a respins acțiunea acestuia. Astfel, instanța de apel i-a agravat situația în propriul apel admis.

Mai mult, instanța de apel prin decizia contestată a indicat că ședința de judecată a fost închisă, deși în procesul – verbal este indicat că ședința de judecată este publică.

Referitor la încălcarea de către instanța de judecată a normelor de drept material, recurentul a indicat că nu a fost aplicată legea care urma să fie aplicată, a aplicat o lege care nu urma să fie aplicată, aplicând eronat analogia legii sau

analogia dreptului, atribuindu-și prin abuz competenței improprii și excluzând în genere scopul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011.

În conformitate cu art. 434, alin. (1) al Codului de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la data de 25 ianuarie 2018, informații care ar confirma recepționarea deciziei de către Andrei Racu a la dosar lipsesc.

În aceste circumstanțe, recursul declarat la data de 13 aprilie 2018 de către Andrei Racu, se consideră a fi depus în termen.

În conformitate cu art.445, alin. (1), lit. c) al Codului de procedură civilă instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus de către Andrei Racu întemeiat și care urmează să fie admis cu casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din data de 25 ianuarie 2018 și remiterea cauzei la rejudecare pe motiv că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei rezultă că Andrei Racu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016, repararea prejudiciului moral în mărime de 12 000 lei și a prejudiciului material în mărime de 1 338,91 lei.

Andrei Racu și-a întemeiat pretențiile în baza art. 2, alin. (1) al Legii nr. 87 din data de 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, potrivit căruia orice persoană fizică sau juridică, ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, poate adresa în instanța de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05 iulie 2017 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată, s-a constatat faptul încălcării dreptului lui Andrei Racu la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016, s-a încasat de la bugetul de stat în beneficiul lui Andrei Racu prejudiciul moral în mărime de 3 000 lei, cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, în rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a depus apel atât Andrei Racu, cât și Ministerul Justiției.

Andrei Racu prin apelul înaintat a solicitat casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretențiilor cu privire la repararea în întregime a prejudiciului moral și material, cauzat prin neexecutarea în termen a hotărârii judecătorești.

Ministerul Justiției a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii înaintate de către Andrei Racu ca fiind neîntemeiată.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 25 ianuarie 2018 a admis apelurile declarate, a casat hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 05 iulie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Instanța de apel a menționat că pentru a constata încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești urmează de a da apreciere termenului de neexecutare în colaborare și cu termenii prevăzuți de legislația procesual civilă.

La caz, instanța de apel a conchis nu a fost încălcat dreptul lui Andrei Racu la executare în termen rezonabil, ori Ministerul Justiției la data de 29 februarie 2017 a prezentat Ministerului Finanțelor spre executare documentul executoriu emis la 07 decembrie 2016, fiind executat la data de 07 iunie 2017.

Instanța de apel în motivarea deciziei a apreciat criticele lui Andrei Racu despre temeinicia în parte a hotărârii primei instanțe, privind repararea prejudiciului moral și material în întregime, ca fiind neîntemeiate și care urmează a fi respinse, iar apelul declarat de către Ministerul Justiției ca fiind întemeiat, în final adoptând un dispozitiv contradictoriu celor enunțate.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel, în raport cu criticele formulate în recurs de către Andrei Racu constată că legalitatea deciziei este viciată.

Prin prisma prevederilor art. 390 al Codului de procedură civilă decizia instanței de apel trebuie să conțină: motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă; concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

Instanța de recurs menționează că hotărârea judecătorească constă din partea introductivă, descriptivă, motivare și dispozitiv. În motivare instanța face o analiză a motivelor de fapt și de drept, pe care-și întemeiază soluția, care trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere, iar între dispozitiv și motivare trebuie să existe concordanță.

Din conținutul deciziei contestate cu recurs de către Andrei Racu rezultă că instanța de apel în partea motivantă a concluzionat că apelul declarat de către Andrei Racu este neîntemeiat și urmează a fi respins.

Totodată, în dispozitivul deciziei instanța de apel a decis să admită apelul declarat de către Andrei Racu, să caseze hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din data de 05 iulie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii înaintate de către Andrei Racu.

Instanța de recurs constată că concluziile expuse în partea de motivare nu corespund cu concluziile din partea dispozitivă, deoarece în partea motivată a fost indicat că apelul declarat de către Andrei Racu urmează a fi respins, iar în dispozitiv apelul declarat de către Andrei Racu a fost admis cu casarea hotărârii primei instanțe și adoptarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată înaintată de către Andrei Racu, deși acesta nu a solicitat respingerea acțiunii sale.

Mai mult, în conformitate cu prevederile art. 373, alin. (6) al Codului de procedură civilă apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces.

Colegiul reamintește că neagravarea situației în propria cale de atac reprezintă o garanție a dreptului la apărare și are un interes general ca prin declanșarea controlului judiciar să nu rămână în ființa o hotărâre nelegală și neîntemeiată.

Conform jurisprudenței CEDO, instanțele de judecată, inclusiv instanțele de apel sunt obligate de a motiva hotărârile sale. În special, decizia trebuie să conțină circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei referitor la admiterea sau respingerea acțiunii, alte chestiuni ce au fost soluționate în cadrul judecării pricinii, legea materială și procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanței în caz de respingere a unor probe prezentate de participanți ș.a.

Din jurisprudența CtEDO se reține că în cauzele cu caracter civil se degajă anumite principii legate de noțiunea de ”proces echitabil” prevăzut de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, printre care și respectarea principiului egalității armelor, în sensul unui ”echilibru just” între părți.

Menținerea unui ”echilibru just” între părți în litigiile, opunând interese private, presupune că egalitatea armelor implică obligația de a oferi fiecărei părți o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza, inclusiv probele, în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată în raport cu adversarul său (cauza *Dombo Beheer B.V. c. Olandei*, hotărârea din 27 octombrie 1993).

În circumstanțele descrise, instanța de recurs conchide că decizia Curții de Apel Chișinău din data de 25 ianuarie 2018 este emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, ori partea motivată a deciziei nu coincide cu partea dispozitivă, fiind de asemenea încălcat principiul neagravării situației în propria cale de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul lărgit ajunge la concluzia de a casa integral decizia instanței de apel și de a restitui prezenta cauză civilă la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele indicate, să se expună asupra argumentelor participanților la proces, să verifice și alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate pe dosar, și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material care reglementează relațiile civile, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. c) și alin. (3) al Codului de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Andrei Racu.

Se casează decizia din data de 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la acțiunea lui Andrei Racu împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral, încasarea dobânzii de întârziere.

Se remite cauza la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Iuliana Oprea

Dumitru Visternicean

Luiza Gafton

Victor Burduh